

© PATRICK DIELEMAN

DIGESTAAT BEHOEFT AANGEPASTE WETGEVING

In de huidige mestwetgeving ontvangt digestaat uit co-vergisting van mest met andere stromen volledig het statuut dierlijke mest. De biogassector werkt aan een voorstel om een deel van zijn output te beschouwen als andere meststof, die dan niet meer in competitie hoeft te treden met dierlijke mest. – *Bram De Keulenaere & Erik Meers, Biogas-E en Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen UGent*

In *Management&Techniek* 3 van 13 februari stelden we dat de nevenproducten van vergisting zorgen voor de creatie van bijkomende 'dierlijke mest' uit andere bronnen, zonder dat er effectief dieren aan te pas komen. De biogassector stelt een alternatief systeem voor, waarbij men in de nieuwe mestwetgeving (MAP 5) – naar analogie met diverse Europese landen – een onderscheid zou maken tussen het aandeel 'dierlijke mest' enerzijds en 'andere meststof' anderzijds op basis van het aandeel dierlijke stikstof aan de inputzijde. Onder dit zogenaamde pro-ratosysteem zou het aandeel andere mest dan kunnen fungeren ter vervanging van kunstmest uit fossiele grondstoffen. Daardoor zou het niet langer in

.....
Men onderzoekt of men met bijbemesting meer gebruik zou kunnen maken van digestaatproducten.
.....

competitie treden met afzet van mest uit de Vlaamse dierlijke productie.

Praktijkonderzoek
Een onderzoeksconsortium bestaande uit Biogas-E, de Universiteit Gent (Ecochem), Inagro en het Vlaams Centrum voor Mestverwerking (VCM) startte dit

jaar met praktijkonderzoek rond dit pro-ratosysteem voor digestaat uit anaerobe co-vergisting van mest. Dit wordt uitgevoerd in het kader van het Europese project Interreg IVB Biorefine (www.biorefine.eu). In dit onderzoek wordt aandacht besteed aan de agronomische effecten (bemestingswaarde), milieueffecten (verspreiding van nutriënten), economische effecten (zowel vanuit het perspectief van de vergisting als van de akkerbouwer) en effecten inzake (het reduceren van) de emissie van broeikasgassen in de landbouw. Biogas-E ijverde als kennisplatform in de voorbije jaren steevast voor een actualisatie van de wetgeving rond afzet van digestaat uit anaerobe co-vergisting.

Daarbij ging specifieke aandacht naar het potentieel voor hogere nutriëntefficiëntie in vergelijking met ruwe onvergiste mestproducten.

Wettelijke achtergrond

In juni 2015 publiceerde de Europese Commissie een stand van zaken en trends in de Europese biogassector, met speciale aandacht voor de productie van digestaat. Hierbij werd de focus gelegd op het wettelijk statuut van digestaat in de verschillende lidstaten. Uit het rapport blijkt duidelijk dat de interpretatie zoals die in Vlaanderen gebeurt lang niet voor alle lidstaten geldt. Met de komst van het nieuwe Mestactieplan (MAP 5) lijkt de gevraagde versoepeling er nu echter ook in Vlaanderen te kunnen komen.

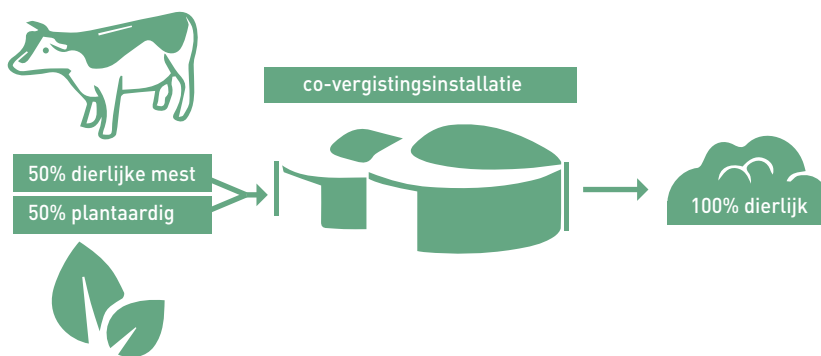
Op 5 maart legde de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de ontwerpversie van MAP 5 neer. Daarin werd die aanpassing van de regelgeving omtrent nutriëntenbeheer voorgelegd. Het openbaar onderzoek liep van 6 maart tot en met 4 mei. De ontwerptekst werd op 3 juni bestemdigd, doordat het nieuwe Mestdecreet door de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement werd goedgekeurd. Met dit gegeven is een belangrijke stap gezet in de procedure om definitief van start te gaan met MAP 5.

In het nieuwe decreet laat de VLM de ruimte voor bijkomend onderzoek omtrent de recuperatie van nutriënten uit dierlijke mest. Momenteel wordt bij co-vergisting van dierlijke mest immers de volledige digestaatfractie als dierlijke mest aanzien, ongeacht het aandeel dierlijke mest aan de inputzijde (figuur 1). Deze contra-intuïtieve vermeerdering van meststoffen met het statuut dierlijke mest is een conservatieve interpretatie van de Europese nitraatrichtlijn. Deze bemoeilijkt de afzet van digestaat uit anaerobe vergisting zeer sterk. Het pro ratosysteem houdt in dat enkel het percentage stikstof dat de vergister is ingegaan als dierlijke mest, wordt beschouwd als dierlijke mest in het digestaat. Het overige aandeel mag als andere meststof worden afgezet.

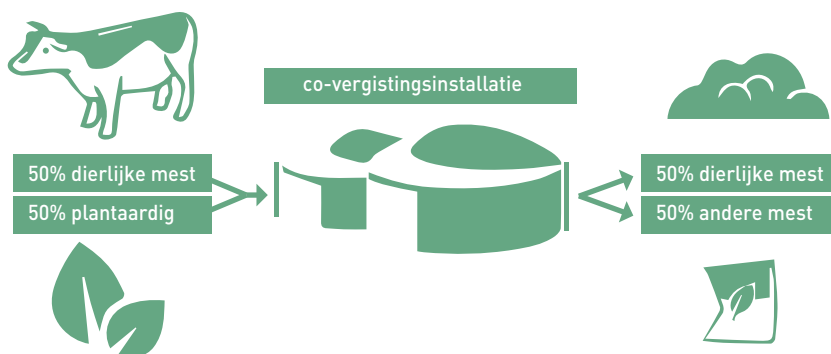
Een voorbeeld: een installatie die 50% van zijn totale toevoer aan stikstof uit dierlijk mest haalt, mag volgens dit principe de stikstof in het digestaat afzetten als 50% dierlijke mest en 50% andere mest (figuur 2). Het doel is dat de bijbemesting op Vlaamse landbouwgrond minder afhankelijk zou worden van kunstmest uit fossiele grondstoffen en meer gebruik zou kunnen maken van digestaatproducten. Dit moet zowel voor biogasinstallaties als akkerbouwers

Een onderzoeksconsortium bestaande uit Biogas-E, de Universiteit Gent, Inagro en VCM probeert het voorgestelde pro ratosysteem uit in de praktijk.

Figuur 1 Statuut digestaat onder het huidige systeem (MAP 4) - Bron: Biogas-E

Figuur 2 Mogelijk statuut digestaat onder het pro ratosysteem (MAP 5) - Bron: Biogas-E

economische voordelen opleveren. Daarbij moet efficiënt nutriëntgebruik primeren, zowel vanuit agro-efficiëntie als vanuit het milieuperspectief.

Praktijkonderzoek

Voor de Vlaamse overheid kan dit principe enkel in wetgeving opgenomen worden indien uit de opvolging blijkt dat het milieu voldoende is beschermd tegen

ongewenste nutriëntverliezen naar het grond- en oppervlaktewater. Het is aan het onderzoeksconsortium en de deelnemende bedrijven om dit einddoel voor ogen te houden.

Het onderzoeksconsortium is in samenwerking met de VLM reeds dit jaar gestart met het praktijkonderzoek, waarbij het pro ratosysteem met digestaat van verschillende Vlaamse co-vergistingsinstal-

laties wordt beproefd. Bovendien is het ook de bedoeling om een systeem op poten te zetten dat het gebruik van digestaat als meststof voor de landbouwer transparant en makkelijk implementeerbaar moet maken. Vanaf september zal het onderzoeksconsortium een aantal workshops voorzien om zowel vergisters als landbouwers verder in te lichten over het praktijkonderzoek, dat ook in 2016 zal worden verdergezet (zie kader). Het is de bedoeling om het areaal voor het praktijkonderzoek uit te breiden en zo bijkomende bewijzen te verzamelen zodat het pro-ratosysteem op korte termijn in de wetgeving kan verankerd worden.

Concreet

Het product dat in de proef zal worden opgenomen moet minstens over een keuringsattest beschikken. Indien het product op grond van derden wordt uitgereden, moet het ook over een FOD-ontheffing beschikken. In eerste instantie wordt er gewerkt met dunne fractie digestaat (DUF), bekomen na scheiding van ruw digestaat. Door de verstrengde bemestingsnormen zou bij ruw digestaat fosfor limiterend kunnen werken, en niet stikstof.

Het aandeel dierlijke mest in het digestaat wordt voor het pilootjaar 2015 vastgelegd op basis van de neergelegde mest-/nutriëntenbalansen van het

voorgaande jaar (2014). Deze werden bepaald volgens een geijkte en officieel gestandaardiseerde wijze. Daardoor vormen ze dus de beste objectiveerbare vertrekbasis voor het eerste groei-seizoen. Het onderzoeksconsortium zal op vooraf afgesproken tijdstippen stalen nemen van het product, om de eindgebruiker te informeren over de samenstelling en op die manier ook bemestingsadviezen te kunnen formuleren. In het najaar worden de percelen uit het pilootproject geanalyseerd op nitraatresidu, om na te gaan wat de impact is van het pro-ratosysteem op de reststikstof in de bodem. Deze resultaten worden echter niet gebruikt door de Mestbank. Omdat deze percelen zullen geregistreerd zijn in het praktijkonderzoek, kunnen er geen gevolgen aan worden gekoppeld bij te hoge nitraatresidu's. ■

Wens je meer info? Dan kan je terecht bij Biogas-E (bram.de.keulenaere@biogase.be, tel. 056 24 12 63) of het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking, VCM (viooltje.lebuf@vcm-mestverwerking.be, tel. 050 40 72 01).

WORKSHOPS STRATEGISCH BEMESTEN

De partners van het onderzoeksconsortium organiseren tussen 18 en 29 september op 5 locaties een workshop 'Strategisch bemesten met lokale en dierlijke nutriënten uit vergisting'. Deelnemen is gratis, maar inschrijven is verplicht.

Je kan inschrijven via <https://leden.inagro.be>, waar je via de agenda ook de locaties en het programma kan bekijken.

